

Sagen vil give, føler sig opfordret til selv eller ved Andres Hjælp at tre til de personlige Retsadkomster for den Tiende, som han har svaret for meget. I disse Tilfælde vil det være af megen Interesse for ham, at han faaer Vellyst til, at faae constateret Paastandens Berettigelse, hvorved det da vil komme an paa, at Vedkommende producerer deres gjensidige Documenter, og det altsaa derved bringes til Anerkjendelse, hvad der er det Rette. I alle Tilfælde, hvor Saadant ikke kan finde Sted, og hvor der forekommer Indsigelser imod den hele Fremgangsmaade, vil Sagen være at henwise til Lov og Dom. Men jeg vilde finde det i høi Grad upraktisk, hvis man vilde benytte Systemet med offentlige Stævninger, der gaae ud fra den Forudsætning, at de Personer, der skulle møde, ikke findes. Hvad angaaer det andet opklarede Spørgsmaal, er det en Selvsølge, at Loven ikke gjør Forskjel paa Selveier- og Fæstegods, men med samme Ret og Høie kommer til Anvendelse paa begge. At det ikke er en Tiendeafsløsningslov, derom kan der ikke være deelte Meninger; men jeg troer, at det vil være øiensynligt, at selv med en fremtidig Udsigt til at faae Tienden afløst, er dette en rigtig Forholdsregel; thi derved vil det være bragt for de kommende Tider til Evidents, hvad den nuværende Tiendeafgift er, om hvis Afsløsnings der bliver Spørgsmaal. Foraauidt den første ærede Taler gjorde opmærksom paa, at Diemedet kun fuldstændigt vil naaes, hvis man tillige gjør det til Pligt for Cierne af Kongetienden at faae samme constateret, da er dette en saa rigtig Bemærkning, at det maa have slaaget Enhver. At det vil være i høi Grad ønskeligt at faae hele dette Forhold definitivt ordnet, er baade rigtigt og sandt; men jeg kan i saa Henseende indskrænke mig til at samstemme i dette Ønske, da dette Spørgsmaal jo henhører under Justitsministeriet. Det er forøvrigt min fulde Overbevisning, at det vil være en væsentlig Forbedring i vort hele Skjode- og Pantevæsen, der isøvrigt i Danmark er bedre end i de fleste andre Lande, om der foruden fuldstændig Oplysning om alle reelle Behæftelser, altsaa ikke

blot Pantebehæftelser, men ogsaa Servituter, tillige kunde have fuldstændig Oplysning om alle de disse Eiendomme paahvilende Tiender. Herved og ved de Oplysninger, man kan erhøolde paa Amtstuen over Eiendommens Skattebyrder, vilde der erhverves en fuldstændig Oversigt over Eiendommens reelle Byrder, hvad der, saavidt jeg skjønner, vilde være til stort Gavn for og vilde lette alle Eiendomshandeler og Retstransactioner. Jeg maa ganske give en anden æret Taler Ret i, at det vilde savne Hjemmel at paalægge den samme Tvangspligt for Cierne af Kongetienden, som er foreskrevet for de andre Tiender, da det maa betragtes som en fuldstændig privat Eiendomsret. En Undtagelse skulde det kun være for den Kongetiende, der som bekjendt paa ikke ganske faa Steder er lagt til Præstetienden, eller som fra gammel Tid er skjænket til Latinstoler eller Hospitaller. Foraauidt Kongetienden er givet til saadanne Beneficiarer, har Staten ganske den samme Overeiendomsret over dem, som den har med Hensyn til Præstetiender; hvor Kongetienden derimod er en privat Eiendom, har Staten formeentlig intet Kald til at paalægge Vedkommende at sikkre deres Eiendom paa den her foreskrevne Maade. I hvert Fald er det indlysende, at det i § 10 opstillede System ikke vil kunne finde Anvendelse derpaa. Regjeringen veed, hvem de geistlige Beneficiarer ere, og kan give Oplysning om, hvem der er Kirkeier, og jeg kan gjerne indrømme, at der ogsaa paa Grund af Marsagernes Lighed kan være Tale om offentlige Stiftelser; men den har ingen retlig Adkomst til at faae at vide, hvem der er Eier af Kongetienden, og den har intet Kald til at tvinge disse Ciere til at give Oplysning i saa Henseende. Skulde det være saa, maatte der gribes til et mere radicalt Middel, som f. Ex. at sige, at naar ikke enhver Kongetiende inden et vist Antal, 5 eller 10 Aar, var bleven constateret og noteret paa vedkommende Eiendoms Folio i Pantebøgerne, vilde Rettigheden være fortabt, men det vilde vel være et for energisk Middel.